

EURÓPSKA
KOMISIA

V Bruseli 17. 12. 2013
COM(2013) 913 final

ANNEX 1

PRÍLOHA

KONCEPCIA PLÁNOV UDRŽATELNEJ MESTSKEJ MOBILITY

k dokumentu

OZNÁMENIE KOMISIE EURÓPSKEMU PARLAMENTU, RADE, EURÓPSKEMU HOSPODÁRSKEMU A SOCIÁLNEMU VÝBORU A VÝBORU REGIÓNOV

**Spoločné vytvorenie konkurencieschopnej mestskej mobility efektívne využívajúcej
zdroje**

{SWD(2013) 524 final}

{SWD(2013) 525 final}

{SWD(2013) 526 final}

{SWD(2013) 527 final}

{SWD(2013) 528 final}

{SWD(2013) 529 final}

PRÍLOHA
KONCEPCIA PLÁNOV UDRŽATEĽNEJ MESTSKEJ MOBILITY
k dokumentu

**OZNÁMENIE KOMISIE EURÓPSKEMU PARLAMENTU, RADE, EURÓPSKEMU
HOSPODÁRSKEMU A SOCIÁLNEMU VÝBORU A VÝBORU REGIÓNOV**

**Spoločné vytvorenie konkurencieschopnej mestskej mobility efektívne využívajúcej
zdroje**

V tomto dokumente sa stanovuje koncepcia vypracovania plánov udržateľnej mestskej mobility, ktorá vznikla na základe širokej výmeny informácií medzi zainteresovanými stranami a odborníkmi v oblasti plánovania z celej Únie, ktorí boli podporovaní v rámci iniciatív Komisie, ako je projekt ELTIS Plus. V koncepcii sa odzrkadľuje široký konsenzus, pokiaľ ide o hlavné prvky plánu modernej a udržateľnej mestskej mobility a dopravy. Táto koncepcia sa nemá považovať za univerzálny prístup k plánovaniu mestskej dopravy. Naopak koncepcia sa môže, a aj by sa mala, prispôbiť konkrétnym podmienkam členského štátu a mestských oblastí.

Ďalej uvedené prvky by sa mali chápať ako usmerňujúce zásady.

Zámery a ciele

Ústredným cieľom plánu udržateľnej mestskej mobility je zlepšiť prístupnosť mestských oblastí a poskytnúť vysoko kvalitnú a udržateľnú mobilitu a dopravu pre a cez mestské oblasti a v rámci nich. Týka sa skôr potrieb „funkčného mesta“ a jeho zázemia, než mestskej správnej oblasti.

Pri plnení tohto cieľa má k rozvoju mestského dopravného systému prispieť plán udržateľnej mestskej mobility, ktorý/ktorým sa:

- a) je dostupný a splňa základné potreby mobility všetkých používateľov;
- b) vyvažujú rozmanité požiadavky občanov, podnikov a odvetvia na služby mobility a dopravy a reaguje sa na ne;
- c) usmerňuje vyvážený rozvoj a lepšia integrácia rôznych druhov dopravy;
- d) vyhovuje požiadavkám udržateľnosti, vyvažuje potrebu ekonomickej životaschopnosti, sociálnej rovnosti, kvality zdravia a životného prostredia;
- e) optimalizuje efektivitu a nákladová účinnosť;
- f) lepšie využíva mestský priestor a existujúca dopravná infraštruktúra a služby;
- g) zvyšuje príťažlivosť mestského prostredia, kvalita života a verejného zdravia;
- h) zvyšuje ochrana a bezpečnosť premávky;
- i) znižuje znečistenie ovzdušia a zamorenie hlukom, emisie skleníkových plynov a spotreba energie a
- j) prispieva k lepším celkovým výsledkom transeurópskej dopravnej siete a dopravného systému Európy ako celku.

Dlhodobá vízia a jasný realizačný plán

Plán udržateľnej mestskej mobility predstavuje existujúcu dlhodobú stratégiu budúceho rozvoja mestskej oblasti a v tejto súvislosti aj budúceho rozvoja infraštruktúry a služieb dopravy a mobility alebo s nimi súvisí.

Plán udržateľnej mestskej mobility rovnako obsahuje aj realizačný plán krátkodobého vykonávania stratégie.

1. Časový a rozpočtový plán: Realizačný plán by mal obsahovať harmonogram implementácie aj rozpočtový plán. Mali by sa identifikovať zdroje požadovaných finančných prostriedkov. Realizačný plán by sa v ideálnom prípade mal vzťahovať na obdobie 3 – 10 rokov.
2. Povinnosti a zdroje: V pláne udržateľnej mestskej mobility by sa mali jasne vyčleniť povinnosti v súvislosti s realizáciou politík a opatrení stanovených v pláne a identifikovať požadované zdroje pre každého aktéra.

Posúdenie súčasných a budúcich výsledkov

Vývoj udržateľnej mestskej mobility by sa mal zakladať na dôkladnom posúdení súčasných aj budúcich výsledkov systému mestskej dopravy.

1. Analýza situácie a základný scenár: V pláne udržateľnej mestskej mobility by sa mal uvádzať komplexný prehľad súčasnej situácie a určenie základného scenára prostredníctvom „auditu výsledkov mestskej mobility“, podľa ktorého bude možné hodnotiť budúci pokrok. Táto analýza by mala obsahovať preskúmanie inštitucionálnej štruktúry, procesu plánovania a mechanizmov realizácie. Zároveň by mala zahŕňať posúdenie vplyvu navrhovaných opatrení.
2. Ukazovatele výkonnosti: Mali by sa identifikovať vhodné ukazovatele na opis súčasnej situácie systému mestskej dopravy z príslušných politických perspektív (kvalita a dostupnosť dopravných služieb a infraštruktúry, využívanie pôdy a priestorový rozvoj, bezpečnosť a ochrana, energia, životné prostredie, sociálne začlenenie a rodová rovnosť, hospodársky rozvoj, zdravie, vzdelávanie atď.). V pláne udržateľnej mestskej mobility by sa mali identifikovať „kritické miesta“ mestských oblastí, v ktorých má súčasný dopravný systém obzvlášť slabé výsledky, pokiaľ ide o ktorúkoľvek z uvedených politických perspektív.
3. Konkrétne ciele: V pláne udržateľnej mestskej mobility by sa mali identifikovať konkrétne ciele týkajúce sa výsledkov, ktoré sú realistické z hľadiska súčasnej situácie v mestskej oblasti zistenej na základe analýzy stavu a ambiciózne z hľadiska zámeru a všeobecných cieľov plánu udržateľnej mestskej mobility.
4. Ciele: V pláne udržateľnej mestskej mobility by sa mali stanoviť merateľné ciele založené na realistickom posúdení základného scenára a dostupných zdrojov. V týchto cieľoch by sa mali odzrkadľovať konkrétne ciele plánu udržateľnej mestskej mobility.

Vyvážený a integrovaný rozvoj všetkých druhov dopravy

Plánom udržateľnej mestskej mobility sa podporuje vyvážený rozvoj všetkých relevantných druhov dopravy a zároveň sa ním stimuluje prechod na udržateľnejšie druhy dopravy. V pláne sa predkladá integrovaný súbor technických, infraštruktúrnych, politických a mäkkých opatrení na zlepšenie výsledkov a nákladovej efektívnosti súvisiacej s vyhláseným zámerom a konkrétnymi cieľmi.

Obvykle by mal byť zameraný najmä na tieto témy:

- a) Verejná doprava: V pláne udržateľnej mestskej mobility by sa mala uvádzať stratégia zvyšovania kvality, bezpečnosti, integrácie a dostupnosti služieb verejnej dopravy vrátane infraštruktúry, železničných koľajových vozidiel a služieb.

- b) Nemotorizovaná doprava: Plán udržateľnej mestskej mobility by mal zahŕňať plán na zvýšenie prítlačivosti, bezpečnosti a ochrany pešej a cyklistickej dopravy. Mala by sa posúdiť a v prípade potreby zlepšiť existujúca infraštruktúra. Rozvoj novej infraštruktúry by sa nemal plánovať len na trasách motorizovanej dopravy. Malo by sa uvažovať o špecializovanej infraštruktúre pre cyklistov a chodcov, aby sa odčlenili od preplnenej motorizovanej premávky a aby sa znížili vzdialenosti, ak je to vhodné. Infraštruktúrne opatrenia by sa mali doplniť ďalšími technickými, politickými a mäkkými opatreniami.
- c) Intermodalita: Plánom udržateľnej mestskej mobility by sa malo prispieť k lepšej integrácii rôznych druhov dopravy a mali by sa v ňom identifikovať opatrenia zamerané konkrétne na uľahčenie plynulej a multimodálnej mobility a dopravy.
- d) Bezpečnosť cestnej premávky v mestách: V pláne udržateľnej mestskej mobility by sa mali uvádzať opatrenia na zlepšenie bezpečnosti cestnej premávky na základe analýzy hlavných problémov bezpečnosti cestnej premávky a rizikových zón v príslušnej mestskej oblasti.
- e) Cestná doprava (prúdiaca a stacionárna): Pokiaľ ide o cestnú sieť a motorizovanú dopravu, v pláne udržateľnej mestskej mobility by sa mala riešiť prúdiaca aj stacionárna premávka. Opatrenia by mali byť zamerané na optimalizáciu využívania existujúcej cestnej infraštruktúry a zlepšenie stavu v identifikovaných „kritických miestach“ aj celkovo. Mal by sa preskúmať potenciál relokácie cestného priestoru na iné druhy dopravy alebo iné verejné funkcie a možnosti využitia, ktoré nesúvisia s dopravou.
- f) Mestská logistika: V pláne udržateľnej mestskej mobility by sa mali uvádzať opatrenia na zlepšenie efektivity mestskej logistiky vrátane mestských dodávok nákladu a zároveň na obmedzenie súvisiacich externalít, ako sú emisie skleníkových plynov, znečisťujúcich látok a hluku.
- g) Riadenie mobility: Plán udržateľnej mestskej mobility by mal zahŕňať opatrenia na podporu a zmenu smerom k udržateľnejším štruktúram mobility. Mali by sa zapojiť občania, zamestnávateľia, školy a iní relevantní aktéri.
- h) Inteligentné dopravné systémy: Inteligentnými dopravnými systémami uplatniteľnými na všetky druhy dopravy a služby mobility, pre osobnú aj nákladnú dopravu, sa môže podporiť formulácia stratégie, realizácia politiky a monitorovanie všetkých opatrení vytvorených v rámci plánu udržateľnej mestskej mobility.

Horizontálna a vertikálna integrácia

Vývoj a realizácia plánu udržateľnej mestskej mobility sa uskutočňuje podľa integrovaného prístupu s vysokým stupňom koordinácie, spolupráce a konzultácií medzi jednotlivými úrovňami verejnej správy a príslušnými orgánmi. Miestny orgán plánovania by mal zaviesť vhodné štruktúry a postupy.

Integrované plánovanie a realizácia zahŕňa

- a) medzirezortné konzultácie a spoluprácu na miestnej úrovni s cieľom zabezpečiť konzistentnosť a komplementárnosť plánu udržateľnej mestskej mobility s miestnymi politikami, stratégiami a opatreniami v príslušných politických oblastiach (ako je doprava, využívanie pôdy a priestorové plánovanie, sociálne služby, energia, zdravie, vzdelávanie, presadzovanie predpisov a presadzovanie práva atď.);
- b) úzku výmenu informácií s príslušnými orgánmi i) na rôznych úrovniach verejnej a štátnej správy (napr. kraj, obec, aglomerácia, región a členské štáty) a ii) v susediacich mestských oblastiach. Táto výmena by mala zahŕňať najmä subjekty a orgány, ktoré sú

zodpovedné za služby dopravy a mobility, a infraštruktúru v mestskej oblasti, alebo vedúcu do mestskej oblasti.

c) znalosť politických cieľov a príslušných rozvojových a/alebo dopravných plánov, ktoré už existujú, alebo na ktorých vývoji sa pracuje a ktoré majú vplyv na príslušnú mestskú oblasť, a ich zohľadnenie.

Participačný prístup

Plán udržateľnej mestskej mobility sa riadi transparentným a participačným prístupom.

Miestny orgán plánovania by mal od začiatku a počas celého procesu zapojiť do vývoja a realizácie plánu príslušných aktérov – občanov, ako aj zástupcov občianskej spoločnosti a hospodárskych aktérov –, aby sa zabezpečila vysoká úroveň prijatia a podpory.

Monitorovanie, revízia a podávanie správ

Realizácia plánu udržateľnej mestskej mobility by sa mala dôsledne monitorovať.

Pokrok smerom k všeobecnému cieľu a konkrétnym cieľom plánu a ich plnenie by sa malo pravidelne posudzovať na základe vybraných ukazovateľov. Mali by sa vykonať primerané opatrenia na zabezpečenie včasného prístupu k príslušným údajom a štatistike. Monitorovacia správa by mala byť základom pre revíziu realizácie plánu udržateľnej mestskej mobility.

Zabezpečenie kvality

Miestne orgány plánovania by mali mať zavedené mechanizmy na zabezpečenie kvality a overenie súladu plánu udržateľnej mestskej mobility s požiadavkami koncepcie plánu udržateľnej mestskej mobility.